

גניבות המנוגות

ששלטה במקום בעזרת המערך. האיש החזק בסניף המפלגה הליברלית בעתלית היה צבי שפירא. בן להורים שהיו ממיסדי המושבה. שפירא היה יושב ראש אגודת האיכרים המקומית; הוא הקים את אגודת החקלאי, היה בין מייסדי חברת עמיר, ובמשך שנים כיהן כראש המועצה המקומית. בזמן המנדט היה איש החגנה ופעיל בעלייה ב'.

משפחת גרופר הצטרפה עם בואה למקום לאגודת החקלאי, ותוך זמן קצר הצליח פסח, באמצעות תככים, להשתלט על האגודה. הנהלת האגודה מורכבת עתה

מ זה שנים רבות מכהן פסח גרופר בתפקיד נוסף, מלבד היותו חבר הכנסת: הוא מודד ומנהל את חשבונות-המים של חברי אגודת החקלאי בעתלית ומכהן כיו"ר האגודה המקומית. בתוקף תפקידו הוא רושם את כמויות המים שצורכים חברי האגודה, דואג שיחוייבו בתשלום על כך. ח"כ גרופר יודע כי חוקי המדינה אוסרים על חברי-כנסת לקבל משכורת נוספת על משכורתו כנבחר העם. לכן, פורמאלית, הוא עושה את עבודתו החקלאית בתנאי בית, אם כי למעשה הוא מקבל עבודה שכר מלא. השכר ניתן בתשלום לאשתו,

הווילה של חברי-הכנסת פסח גרופר בעתלית, היא אחד משני בתיו המפוארים במקום. מישקו של גרופר הוא העשיר ביותר בעתלית, והוקם מהכ"סותיו הבלתי-חוקי תמוסדות התחדות האיכרים. גרופר גם שלט באגודת החקלאי.

מארבעה חברים, ששלושה מהם הם פסח גרופר עצמו, אלימלך גרופר ובני-דודו משה דוידסקו. לפני שהשתלט גרופר על האגודה היא ניהלה את חשבונות המים בחשבון-בנק נפרד, והיה לה הסכם נוח עם המרעצה המקומית שהיתה בעלת 51% בבאר, המרעצה מימנה את כל תוצאות השאיבה, ואגודת החקלאי שילמה לה — תמורת השימוש במים — סכום קבוע לכל מטר מעוקב מים.

רות, הרשומה כמזכירת אגודת החקלאי ואגודת האיכרים בעתלית. מדי חודש משלמת אגודת החקלאי לרות גרופר סכום של כ-1000 לירות, שמרביתו עבור עבודת בעלה. חבר הנהלת החקלאי, משה דוידסקו, מאשר כי זהו באמת ה"הסדר הנהוג ביחס לאדון ולגברת גרופר. רות עצמה עובדת ללא מיכסת שעות קבועה, ישעה או שתיים בשבוע. עיקר העבודה נעשה על-ידי חברי-הכנסת, הנוטל כסף מן המדינה באמצעות אשתו.

כך עוקף נבחר העם גרופר לא רק את חוקי המדינה, הנוגעים לעבודת-הנוספת של חברי-כנסת, אלא גם את תקנות מס-הכנסה, שכן לאשתו מנכים מס נמוך בעוד שאילו היה השכר גרשם על שמה, היתה צריכה לנכות ממנו סכום גבוה ביותר.

שתי הכתובות הקודמות הראו כיצד מרמה גרופר את מס-הכנסה, על-ידי כך שאינו מצהיר על הכנסה של כ-150 אלף לירות לשנה, אותה הוא חולב ממוסדות התאחדות האיכרים, וכיצד חולבים הוא ועסקני ההתאחדות מוסדות של ההתאחדות, כמו חברת עמיר ויקבי כרמל מזרחי. הוכחות לכך הומצאו על-ידי אנשים הקשורים במשרד רואי-החשבון המטפל בעסקי של גרופר.

הקאריירה של גרופר החלה במקום מגוריו, ריי, במושבה עתלית. משפחתו הגיעה למקום בשנת 1965. אחרי שעזבה את יפו, ופסח הפך עסקן של המפלגה הליברלית

מה קרה ביום הארוך?

הבוסים שלו, מנהל מחלקת-החדשות חיים יבין ומנהל הטלוויזיה ארנון צוקרמן. אולם לאחימאיר נודע הדבר במהירות. לפתע החל מכשיר האינטרקום, המונח על שולחנו, מעביר לו הוראות — והוראות נגד.

אחימאיר זיהה את קולותיהם של יבין ושל צוקרמן. הם הורו לו לקצר את ה"מהדורה, בניגוד להחלטת הישיבה המשותפת שנועדה ביניהם קודם, ואף ניסו ל"הורות לו אלה קטעים לקצר ומה לשר. לכל מי שהיה עד לשיחות באינטרקום היה ברור כי זהו פגיעה חמורה בעורך מבט. דומה היה כי השניים האחרים אינם סומרים על כושר השיפוט העריכה של אחימאיר, וכי ברגע שמתרחשת תקלה קטנה, מתערכים ושוללים ממנו את סמכויותיו. **ב"רמז על השיחה.** אחימאיר נשמע להוראות ולמרות שלכמה מעובדי הטלוויזיה נדמה כי הוא עלול לעזוב את כס המגיש בעיצומו של השידור, סיים את הגשת המהדורה.

כשהסתיימה המהדורה המקוצרת, חיפש אחימאיר את יבין וצוקרמן. אולם למרות שחדר מרכזי-הבקרה מצוי באותה הקומה, קומה ב' שבה גם אולפן מבט, לא הצליח למצוא את השניים. הם נעלמו מן הבניין. אולם, העלמותם לא היתה משמעותית כמו העלמותו של אחימאיר עצמו. למחרת היום הוא לא הופיע לעבודה. את מהדורת מבט של אותו יום נאלץ חיים יבין לערוך ולהגיש בעצמו. גם לישיבה השבתית ה"מרכזית של מחלקת-החדשות, הנערכת מדי יום ששני בשבוע, לא הופיע אחימאיר, למרות שבישיבות אלה הוא מהווה דמות מרכזית בגלל תפקידו. רק אז נודע לכל כתבי מחלקת החדשות ועובדיה פשר ה"תקרית, והם מתחו ביקורת חריפה ביותר על יבין וצוקרמן, בנוכחותם.

מילים בולטות. עוד המתח גואה לקראת היום הראשון, בשאלה אם יבוא אחימאיר לעבודה או שימשיך את חופשת העיצומים שלו, היה ליבין ולצוקרמן פנאי לתכנן את צעדיהם.

ביום הראשון בבוקר טילפנו צוקרמן ויבין לביתו של אחימאיר, ובנימה של התי-נצלות ביקשו ממנו שיבוא לבניין הטל-וויזיה לפגישת-סולחה. היתה זו פגישה ב"שש עיניים שבה דיבר אחימאיר במילים בוטות נגד דרכי ניהולה של המחלקה על-ידי יבין, והשמיע אף טענות כנגד צוקרמן. יבין הגן על זכותו להתערב — וב"מיקרי-חירום כמו באותו יום גם ברגע האחרון — ואילו צוקרמן, שאף הוא היה אשם בעיני אחימאיר לא פחות מיבין, ניסה לפשר בין שתי העמדות. ברגעים מסויימים נדמה היה כי הפגישה עתידה להתי-פוצץ. לגבי מהדורת מבט היתה לכך משמעות רבה. יבין אומנם היה מסוגל לערוך ולהגיש את מבט במשך תקופת-מה, וכך שנהג עד שקיבל את מינוי מנהל המחלקה, אך כמה כתבים בכירים בטל-וויזיה הודיעו כי אם אכן יאולץ אחימאיר לעזוב, הם יעזבו עימו. בהזדמנות זו מתחו כתבים אלה ביקורת על יבין וצוקרמן, על שהחליטו בדבר השידור הארוך מהכנסת, יבין, המנסה בחודשים האחרונים, מאז קיבל את תפקיד מנהל המחלקה, לשמור את אשר בנה דן שילון בדי עמל ואף לפתח את המחלקה שלו, ביקש להימנע מקרע גלוי בכל מחיר. סיכום הפגישה היה כי כל אחד מהצדדים יגיש רעיונות משלו לגבי חלוקת הסמכויות בין שלוש רשויות אלה בטלוויזיה, ואז תיערך ביניהם פגישה נוספת.

לפני התפוצצות. אחימאיר סירב ל"פרט באוזני כתב העולם הזה את השתל-שלות הפרשה, אולם מביע את התקווה כי בעקבותיה "יסתיים הכל בכי-טוב במח"לקת-החדשות." גם חיים יבין טען כי אין הוא מוכן להגיב. "זה עניין פנימי של ה"טלוויזיה", אמר, "אבל חייבים להבין כי בכל מערכת יש דרגים מסויימים הרשאים וצריכים להוריד הנחיות לדרגים שמתחתם." השיחה, שהתקיימה ביום הראשון ה"שבוע, הצליחה לדחות את המשבר בכמה ימים או שבועות, אך בודאי שלא לבטל. מערכת-היחסים המערערת בין מנהל מח"לקת-החדשות לבין סגנו, שהוא גם עורך מבט, היתה מתוחה גם לפני תקרית זו, ואין ספק שבעניין זה או אחר היא נתפוצצת ותמוטט את מחלקת-החדשות עימה. עובדי מחלקת-החדשות בטלוויזיה יופ"תעו כלל, אם ערב אחד תודיע לפתע, אחת מקרייניות-הרצף: "בגלל תקלה טכנית לא תשודר מהדורת מבט הערב."

לולא היו צופי הטלוויזיה תשושים ב"ערב היום הרביעי שעבר כבר בשעה 9.30 מצפייתם במכשיר הקטן, היו מבחינים בוודאי בסערת-רוחו של מגיש ועורך מח"לקת-החדשות של אותו ערב, **יעקוב אחימאיר.**

אולם הצופים, כמו עובדי הטלוויזיה ומנהליה, היו עייפים באותו יום. היה זה יום הרביעי המפורסם שבו העבירה הטל-וויזיה ישירות ממישכן הכנסת 11 שעות שידור על הדיון המדיני בהצעות-השלום של ראש-הממשלה **מנחם בגין.**

איש לא אמיין ברצינותה של הדעת יושב-ראש הכנסת, **יצחק שמיר,** כאשר בשעה 10.30 באותו יום הוא הודיע כי הדיון יימשך חמש שעות. ההערכה בבניין הטלוויזיה היתה כי הדיון יארך עד לשעה 6 בערב לפחות.

החלטה משורשת. עורך מבט באותו

מנכ"ל צוקרמן מי שהולך —

עורך אחימאיר הביתה, הביתה —

ערב, וסגנו של מנהל מחלקת-החדשות **חיים יבין,** יעקוב אחימאיר, שהיה ב"כנסת בשעות-האחר-צהריים, שוחח עם סגן ראש-הממשלה, **יגאל לרין.** בין ה"שאר סיפור לו דיון כי הדיון יימשך עד אחרי השעה 9 בערב.

אחימאיר מיהר לבניין הטלוויזיה, ודיווח על כך לראש המחלקה שלו ולמנהל ה"טלוויזיה **ארנון צוקרמן,** ובין השלושה הוחלט לסיים את שידור הדיון מהכנסת במעדה, אפילו אם יצריך הדבר החיית שידור מבט לחדשות.

כאשר החלה מהדורת מבט, באיחור של כ-20 דקות, היה ברור לעורכה שאף הגיש אותה, אחימאיר, כי כל שתוכנו להיכנס למהדורה ייכנס, וכי היתה תוגש במלואה. הוא לא ידע כי באותה שעה עצמה שהים בחדר מרכזי-הבקרה בבניין הטלוויזיה שני

הממונה —

ידיד אישי

כ אשר השתלט גרופר על אגודת החקלאי, איחד את חשבונות-המים הנפרדים עם החשבונות הכלליים של אגודת החקלאי, מינה את אשתו מוזכירה, והחל עושה בעיסקי המים כבתוך שלו.

הבאר מסיקה כ-360 אלף מ"מ"ק לשנה, ומהם לוקחת מישפחת גרופר יותר מ-150 אלף. חברי אגודת החקלאי ניסו כבר פעמים אחדות לראות מאונים או סיפרי-חשבונות של ניהול המים, אך לא הצליחו לקבלם. גרופר נטל לעצמו מים כרצונו, מכר מים לחסרי זכויות בניגוד לחוק, כגון לררעים ערבים שיבאו ולמקום, או לחוכרי-שטחים שלא היו להם זכויות מים. הוא עצמו הקים על שטחיו משאבות לחץ. המזרימות אליהם כמויות מים גדולות ומקטינות את אספקת